

Družne stvari.

Kaj storiti, da ne bode vlačugarjev beračev?

Beraške mavhe so grozne nadloge na kmetih, posebno tam pa še nevarne, kjer je kako posestvo na samem.

Še mladi in močni potepuhi, ki bi lahko delali, pa tudi take babe, popotni rokodelci, cigani s celo kôpo otrok, pa tudi stari res revni ljudje od blizo in daleč se plazijo od zora do mraka od hiše v hišo, beračijo kruha, moke, slanine, perila, obleke, denarja itd., in če jim tega ali unega ne daš hitro ali dosti, še mrmrajo, jezik brusijo, kolnejo in žugajo, včasih še proč vržejo, kar si jim dal.

In čeravno se od vseh strani slišijo te nadloge — tožijo po kmetih in po mestih — vendar se nič ne stori, da bi se odvrnilo to zlo!

Res je to, prav imate, ki tako tožite; al vprašamo vas: kdo naj pa pomaga, da se odvrne to beraško vlačuganje, in kako?

Denarja ni od nikodar, da bi se delil beračem, in na tavžente in tavžente bi ga môglo biti, da bi se dajal beračem. In tudi ne bi bilo dobro, da bi beraške mavhe vedele za tak zaklad, kajti še več bi bilo potepuhov.

Kako tedaj odvrniti beraško silo? Prav lahko — če bi se le povsod storilo, kar je treba.

Skrb za revne je po postavi dolžnost vsaki občini (soseski). Ako bi spolnovala vsaka soseska svojo dolžnost prav ostro, brž bode beraškemu nadlegovanju konec. Revnih ljudi sicer ne moremo v zemljo zakopati, in revni ljudje bodo, dokler bode svet stal — al veliko veliko manj jih bode, in ti, kar jih je, ne bodo drugim nadloga. Vsaka soseska pozna svoje ljudi; ona vé, kdo je res revež, kdo pa le lenúh. Unim je treba pomagati, ti pa se morajo siliti k delu, kterege se nikjer ne manjka, in če ga v enem kraji ni, dobí se ga v drugem. In to je ravno, kar se lenúhom mrzí, da pobašejo beraško mavho in hajd! ž njo po svetu.

Ako bi se vse soseske resno poprijele tega, da se konec naredí beraškemu vlačugarstvu in nasledkom njegovim, kmalu bi bilo vseh pritožeb konec; dokler pa le tožimo, pa nič ne storimo, pojó nam berači zmirom staro pesem.

Kako pa bi se dalo to izpeljati? Prvo je, da vsaka soseska (občina) svojim res revnim ljudém, ki si ne morejo nič zaslužiti, dá živeža, obleke in stanovanje; kdor pa delati more, onega naj sili v delo, da si kaj prisluži. Zato ne sme nikogar pustiti iz vasi, da bi beračil po svetu. Župan ima po postavi oblast v rokah, da to ukaže in izpelje.

Drugo bi bilo to, kar je v nekterih manjših mestih pa tudi vaséh na Nemškem navada, da se popotnim rokodelcem, ki bogajme prosijo, le v eni hiši vasi delé milodari (almožina). V to ubožno kaso vsak posestnik vsak teden kaj dá, in iz te nabire se delijo milodari. Po takem bi gotovo vsacega gospodarja manj zadelo kakor zdaj, ko včasih berač beraču kljuko podaja.

Tretje bi bilo treba tega, da bi si vsaka občina udinjala služabnika, kateri bi poleg družih opravil tudi to nalogo imel, da pazi na tuje berače, jih zasači in k zupanu tira, da jih dá potirati naprej. Ako se pomisli, koliko zdaj leto in dan izdajo ljudjé beračem, pač je očitno, da se bode z manjšim denarjem lahko udinjal občinski služabnik, kateri bode še družih opravil opravljal, ki jih ima občina. Pa tudi več služabnikov bi se dalo udinjati, ako je občina velika, kakor bi se nasproti

dalo več sosesk združiti v eno večo občino, ki si more držati služabnika.

Po tem nasvetu bi lahko v enem hipu bil konec vsemu beraškemu vlačugarstvu. Druzega ni treba, kakor to, da vse soseske resno rečejo: mi ne trpimo beračev. Al vse bi se morale po deželni postavi zavzeti v to, kajti če jih je sto pametnih, ki hočejo izpeljavati občinsko postavo, sto pa zanikernih, potem se vé da vse to nič ne pomaga.

Al potem ne smete tožiti, dragi sosesčani, da vam berači ne dajó mirú. V vaših rokah je gotova pomoč. Tudi tù veljá zlati pregovor: „Pomagaj si sam, i Bog ti bo pomagal!“

Vrednost kuponov

raznih naših državnih obligacij pričenši od 1. julija 1868. l. po odbitem 20% davku.

1. Državnih obligacij metalikov (100 gold. novega denarja za 100 gold. starega denarja), od katerih se obresti plačujejo v papirnatem denarju:

starega denarja		novega denarja	
kupon za	— gold. 30 kr.	veljá le	— gold. 42 kr.
„	1 „ 15 „	„	1 „ 5 „
„	1 „ 30 „	„	1 „ 26 „
„	2 „ — „	„	1 „ 68 „
„	2 „ 15 „	„	1 „ 89 „
„	2 „ 30 „	„	2 „ 10 „
„	5 „ — „	„	4 „ 20 „
„	8 „ — „	„	6 „ 72 „
„	10 „ — „	„	8 „ 40 „

2. Drž. obligacij národnega posojila (100 gld. nov. denarja za 100 gold. star. denarja), od katerih se obresti plačujejo v srebru:

starega denarja		novega denarja	
kupon za	— gold. 30 kr.	veljá le	— gold. 42 kr.
„	1 „ 15 „	„	1 „ 5 „
„	2 „ 30 „	„	2 „ 10 „
„	12 „ 30 „	„	10 „ 50 „
„	25 „ — „	„	21 „ — „

3. Drž. obligacij posojila v srebru od 1849. 1851. (Ser. B.) in 1854. leta (115 gold. nov. den. za 100 gold. star. den.)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	2 gold. 30 kr.	veljá le	2 gold. 41½ kr.
„	12 „ 30 „	„	12 „ 7½ „
„	25 „ — „	„	24 „ 15 „

4. Drž. obligacij posojila v srebru od 11. maja 1864 (110 gld. nov. den. za 100 gld. star. den.)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	25 gold.	veljá le	23 gold. 10 kr.

5. Drž. obligacij angleškega posojila 1852. in 1859. leta (115 gold. nov. denarja za 100 gold. star. denarja)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	12 gold. 50 kr.	veljá le	12 gold. 7½ kr.
„	25 „ — „	„	24 „ 15 „

6. Drž. obligacij avstr. veljave (95 gold. za 100 gold.)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	2 gld. 50 kr.	veljá le	1 gold. 99½ kr.
„	12 „ 50 „	„	9 „ 97½ „
„	25 „ — „	„	19 „ 95 „
„	125 „ — „	„	99 „ 75 „

7. Drž. obligacij 1866. leta (ki so bile davka proste (102 gold. 50 kr. nov. denarja za 100 gold. star. denarja)

starega denarja		novega denarja	
kupon za	2 gold. 50 kr.	veljá le	2 gold. 15¼ kr.
„	25 „ — „	„	21 „ 25½ „

8. Drž. obligacij francoskega posojila 1865. leta (115 gold. za 100 gold.)

starega denarja	novoga denarja
kupon za 5 gold. velja le 4 gold. 83 kr.	

25	24	15
----	----	----

9. Državne obligacije, ki ne spremené kupone v papirnatem denarju plačljive, zadene 20% davek, tako, da loterijskega posojila 1854. leta

starega denarja	novoga denarja
kupon za 10 gold. velja le 8 gold. 40 kr.	

loterijskega posojila 1860. leta

starega denarja	novoga denarja
kupon za 2 gold. 50 kr. velja le 2 gold.	

12	50	10
----	----	----

25	—	20
----	---	----

stavk. posojila

starega denarja	novoga denarja
kupon za — gold. 50 kr. velja le — gold. 40 kr.	

1	—	80
---	---	----

1	50	1	20
---	----	---	----

7	50	6	—
---	----	---	---

10	—	8	—
----	---	---	---

Neogerske obligacije zemljišćine odveze

ne spadajo v to mero davka po 20 odstotkov. Ker se pa vendar tudi od teh obligacij bode za letos razun prejšnjih 7 odstotkov zahtevala dohodnina še 3 odst., tedaj dodamo še to, da od vsake zemljišćine odveznice po 50 gld. velja kupon po odbitih 10 odstotkih 1 gld. 18 kr., od 100 gld. velja 2 gld. 36 kr., od 500 gld. velja 11 gld. 81 kr., od 1000 gld. velja 23 gld. 62½ kr., od 5000 gld. velja 118 gld. 12½ kr.; izvorna cena kuponov je v starem denarju 1¼ gld., 2½ gld., 12½ gld., 25 in 125 gld. ali v novem denarju 1 gld. 31 kr., 2 gld. 62½ kr., 13 gld. 12½ kr., 26 gld. 25 kr. in 131 gld. 25 kr.

Obligacije zemlj. odveze ogerske krone ostanejo zadržane z 7 odstotki.

Starozgodovinske stvari.

Nerimska osebna imena

v napisih rimskih kamnov najdenih na Kranjskem.

Spisal Dav. Trstenjak.

„Wo die Chroniken und Urkunden
schweigen, da redet das einzelne
Wort.“

Weinhold: die deutschen Frauen
im Mittelalter.

(Konec.)

16. Emona, ime mesta; zarad obrazila primeri: Dobrona, Ljubona, Malona, Radona.

Staroslov.: Emko (v starorusk. ipatijevskih letopisih), Emina, v srbskih narodnih pesmah, Emeč, rodbina živa še na dravskem polju. Ni kje iz kršč. Eme, ktere Rusi in Srbi ne častijo in ne poznajo. Sicer je sv. Ema rojena bila na Slovenskem v Pilšanu blizu Kozjega.

17. Ossonis (genitiv) nom. Osso = Oso.

Staroslov.: Os, Osej, Osin, Osejko, primeri še panonski rod: Osi, od os, acutus, acumen.

18. Votia (žensk.) na koroških kamnih Voticus = Votik, možko.

Staroslov.: Vot, Votik, Votih. Primeri še slovenska imena: Votolin, votoleno jabelko, staroslov.: votolën, ex acubus lini factus.

19. Cumus = Kum.

Staroslov.: Kum, Kuman, primeri še ime gore: Kum.

20. Coemonius = Cemon ali Čemon.

Staroslov.: Cemko, Cemè (živa rodbina kranjska), Čemin, Čemika, Čemislav, Čemažar.

21. Ovia (žensk.)

Staroslov.: Ova, Ovida, Ovana, Ovica; primeri staroslov. ovin, granaria.

22. Sehuna (žensk.), primeri zarad obrazila: Glavuna, Raduna, Dobruna.

Staroslov.: Sehuna (Moroškin str. 177); iz kornike: seh, aresco, sicesco.

23. Ecco = Eko.

Staroslov.: Ekunja, Akun, Akica, Akamir, iz temata: ek, prejetovano: jek, od kod: eklo — jeklo, robur aciei. Na panonskih denarjih stojijo imena vojvodov: Eccaiio = Ekajo.

24. Talusus = Talus, primeri: Mikus, Grdus, Marus.

Staroslov.: Tal, Talec, Talin, dalje kranjska imena: Talčar, Taličar (Tavčar), od staroslov.: tal, obses, Geisel, primeri staronemška imena: Gisa, Gisil itd.

25. Pronis, primeri: Boris, Grabis, Divis.

Staroslov.: Prono, ime božanstva, Pronaj, znana plemenita rodbina slovaška.

26. Panneus = Pane.

Staroslov.: Pane, Panko, Panica, Panslav.

27. Voltia = Vltia, ВЛТИА; Voltanus (mošk.) = Vltan, ВЛТАНЬ.

Staroslov.: Vltia, Vltava, Vltkoslav. Še v devetem stoletju so Slovenci лъ izgovarjali kot ol; priča temu pisava imena gore: cholmez = hlmeč v starih listinah. Iz tega temata je tudi ime: Voltaro = ВЛТАРЪ = Vltar, primeri še: krajno ime Vltrus na Českem. Vltia = Undina, Vltava, undiflua.

28. Broccus, Broccia (žensk.); Brocimarus — Brocimara na štajarskih kamnih.

Staroslov.: Bročislava = Bročimara; primeri novoslov.: broč, rubia, purpura, coccinum.

29. Sedatus = Sedat, ime božanstva; zarad obrazila primeri: Vujat, Legat, Kubat.

Staroslov.: Seda, Sedebor, Sedeslav, Sederih, Sededa, iz temata sed, canescere, sēdat, staroslov.: canus.

30. Nammo = Namu.

Staroslov.: Namu, Namis, Namir, Namoslav, Namaš, Namur, od nama, pascua, Alpenweide.

Ta članek pa sklepam z besedami: Schlötzerovimi, kateri piše: „Krainer! Der Name Krain ist rein slavisch, und vermuthlich ist er mit Carnia, dem alten Namen, den das Land schon zur Zeit der Römer trug, einerlei. Machen diese Umstände es nicht höchst wahrscheinlich, dass auch zu Römerzeiten hier slavisch gesprochen wurde, und folglich die Wenden nicht erst nach dem Jahre 548 hier eingewandert, sondern die alten echten Carnier sind? Zu dem ist das ganze Land gebirgig; von jeher haben sich aber alte Sprachen und alte Völker am leichtesten auf Gebirgen erhalten, wie die Kymren in Wales und die Arnauten im Epirus u. s. w. (Allgem. Welthistor. 31. Theil. Halle, 1771, str. 229. *) Die Veneten am adriatischen Meere sind von jeher für Slaven oder Wenden gehalten worden. Sind hergegen die Carnier ihre nächsten Nachbarn uralte Slaven, so wird die Vermuthung nicht nur

*) Tako je sodil nepristranski Nemeč Schlötzer. Zgodovinslovcu današnjega rodu, obsedeni „rabie et furore germanico“ in pa domači odpadniki nimajo toliko pravičnega čuta, da bi nam pripoznali resnico zgodovinskih preiskav. Slovenci imajo slavno zgodovino, a ušel je mnogim narodni ponos — vtikaje se med tiste, kateri so še bili divjaki, ko se je Slovenec že solnčil v klasični kulturi. Ni ne on tega kriv, ako mu je pozneje germansko samosilje več kot tisoč let držalo vse njegove dušne moči v sramotopolnih verigah. Sramota, da nekteri potomci slavne Emone še zmirom hočejo biti edino le „podlaga tujčevi peti!“ Vred.